

«Қимылды ойындар арқылы балалардың экологиялық мәдениетін дамыту (мобильді топ тәжірибесі)»

Баяндамашы:

Тәрбиеші: Бердібек Аяулым

Қазіргі уақытта мектепке дейінгі ұйымдарда балаларға экологиялық тәрбие беру маңызды бағыттардың бірі болып табылады. Табиғатты қорғау, қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарау, қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру – баланың тұлғалық дамуының ажырамас бөлігі. Мектепке дейінгі кезең – баланың табиғат туралы алғашқы түсініктері қалыптасатын, қоршаған ортаға деген көзқарасы мен мінез-құлқы қалыптасатын ең маңызды кезеңдердің бірі. Сондықтан осы уақытта балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастыруда әртүрлі тиімді әдістер мен педагогикалық тәсілдерді қолдану ерекше маңызға ие.

Балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастыруда қимылды ойындардың рөлі ерекше. Қимылды ойындар арқылы балалар тек дене белсенділігін арттырып қана қоймай, табиғат туралы білімдерін де кеңейтеді. Мұндай ойындар балалардың қоршаған ортаны тануына, табиғат құбылыстарын түсінуіне және табиғатқа қамқорлықпен қарау дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар қимылды ойындар балалардың эмоционалдық жағдайын жақсартып, ұжымдық қарым-қатынасты нығайтады.

Мобильді топ тәжірибесінде қимылды ойындарды қолдану балалардың белсенді қатысуына, табиғатқа қызығушылықпен қарауына үлкен ықпал етеді. Мобильді топ – бұл балалардың қозғалыс белсенділігін арттыруға бағытталған арнайы ұйымдастырылған педагогикалық жұмыс түрі. Мұндай топта балалар әртүрлі қозғалыс әрекеттерін орындай отырып, табиғат құбылыстарымен танысады, экологиялық мазмұндағы ойындарға қатысады.

Қимылды ойындар барысында балалар табиғаттағы жануарлар мен өсімдіктердің өмірімен танысып, олардың ерекшеліктерін түсінеді. Мысалы, «Құстар қалай ұшады?», «Көбелек пен гүл», «Қоян мен түлкі», «Жаңбыр мен күн» сияқты ойындар арқылы балалар табиғаттағы тіршілік иелерінің қозғалысын, өмір сүру ерекшеліктерін бейнелейді. Мұндай ойындар балалардың қиялын дамытып, табиғатқа деген қызығушылығын арттырады.

Сонымен қатар қимылды ойындар балаларды табиғаттағы қауіпсіз мінез-құлық ережелерін сақтауға үйретеді. Ойын барысында балалар өсімдіктерді жұлмау, жануарларға зиян келтірмеу, табиғатты таза ұстау сияқты ережелерді меңгереді. Тәрбиеші ойын барысында балаларға табиғатты қорғау туралы түсініктер беріп, олардың табиғатқа деген жауапкершілік сезімін қалыптастырады.

Мобильді топ тәжірибесінде өткізілетін ойындардың бірі – «Табиғатты қорға» ойыны. Бұл ойында балалар табиғатқа пайдалы және зиян әрекеттерді ажыратып, дұрыс шешім қабылдауға үйренеді. Тағы бір қызықты ойын – «Жануарлар әлемі». Балалар түрлі жануарлардың қозғалысын көрсетіп, олардың табиғаттағы рөлін түсінеді. Осындай ойындар арқылы балалар

табиғатпен тығыз байланыс орнатып, қоршаған ортаны қорғаудың маңызын түсінеді.

Қимылды ойындар балалардың тек экологиялық білімін ғана емес, сонымен қатар олардың физикалық дамуын, жылдамдығын, ептілігін және төзімділігін де дамытады. Балалар қозғалыс арқылы жаңа ақпаратты тез қабылдайды және ұзақ уақыт есте сақтайды. Сондықтан ойын арқылы берілген экологиялық білім балалардың санасында берік қалыптасады.

Экологиялық мәдениетті қалыптастыруда ата-аналардың да рөлі маңызды. Балабақшада ұйымдастырылатын экологиялық ойындарға ата-аналардың қатысуы балалардың табиғатқа деген қызығушылығын арттырады. Сонымен қатар ата-аналар балаларымен бірге табиғатты қорғау шараларына қатысып, олардың экологиялық тәрбиесіне үлес қосады.

Қорытындылай келе, қимылды ойындар – балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастырудың тиімді әдістерінің бірі. Мобильді топ тәжірибесінде қолданылатын ойындар балалардың табиғатқа деген сүйіспеншілігін арттырып, қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауға тәрбиелейді. Мұндай жұмыстар арқылы балалар табиғатты қорғаудың маңызын түсініп, экологиялық мәдениеті қалыптасқан тұлға болып өседі.

Сонымен қатар педагогтің шығармашылығы мен кәсіби шеберлігі де бұл үдерісте маңызды рөл атқарады. Тәрбиеші балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, ойындарды қызықты әрі мазмұнды етіп ұйымдастырса, балалардың табиғатқа деген қызығушылығы арта түседі. Әртүрлі қимылды ойындар, табиғатты бақылау, серуен кезіндегі ойын тапсырмалары балалардың экологиялық білімін тереңдетуге көмектеседі.

Қазіргі уақытта мектепке дейінгі ұйымдарда экологиялық тәрбие беру жұмыстары жаңашыл әдістермен толықтырылып келеді. Қимылды ойындар, тәжірибелік жұмыстар, бақылаулар және шығармашылық тапсырмалар арқылы балалардың табиғат туралы түсініктері кеңейеді. Осындай жұмыстардың нәтижесінде балалар табиғатты қорғау қажеттігін түсініп, оны сақтауға деген жауапкершілік сезімін қалыптастырады.

Шеберлік сағаты

Тақырыбы:

«Қимылды ойындар арқылы балалардың экологиялық мәдениетін дамыту (мобильді топ тәжірибесі)»

Мақсаты

Педагогтерге қимылды ойындар арқылы балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастырудың тиімді әдіс-тәсілдерін тәжірибе жүзінде көрсету.

Міндеттері

- педагогтерге экологиялық мазмұндағы қимылды ойындарды ұйымдастыру жолдарын көрсету;
- балалардың табиғатқа деген қызығушылығын арттыру әдістерін ұсыну;

- қимылды ойындар арқылы қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру тәсілдерін көрсету.

Қатысушылар

тәрбиешілер, педагогтер

Қажетті құралдар

табиғат суреттері, жануарлар карточкалары, жасыл ленталар, фишкалар, музыка, флипчарт.

Шеберлік сағатының барысы

1. Кіріспе бөлім

Тәрбиеші педагогтерді қарсы алып, шеберлік сағатының тақырыбымен таныстырады.

Тәрбиешінің сөзі:

– Құрметті әріптестер! Балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастыруда қимылды ойындардың маңызы ерекше. Қозғалыс арқылы балалар табиғатты танып, оның заңдылықтарын түсінеді. Бүгін біз мобильді топ тәжірибесінде қолданылатын бірнеше ойындарды бірге орындап көреміз.

Педагогтерге сұрақ қойылады:

- Қимылды ойындардың балалар тәрбиесіндегі рөлі қандай?
- Экологиялық мазмұндағы ойындарды қандай мақсатта қолданамыз?

2. Негізгі бөлім

Тәжірибелік ойын №1

«Жануарлар қалай қозғалады?»

Мақсаты:

Балаларды жануарлардың қозғалысын бейнелеу арқылы табиғат әлемімен таныстыру.

Педагогтер шеңберге тұрады.

Тәрбиеші жануардың атын айтады.

Мысалы:

 Қоян – секіреді

 Аю – баяу жүреді

☐ Көбелек – ұшады

 Құс – қанатын қағып ұшады

Педагогтер жануарлардың қозғалысын көрсетеді.

Талқылау:

- Балалар жануарлардың қозғалысын қайдан көреді?
- Табиғаттағы жануарларды қалай қорғау керек?

Тәжірибелік ойын №2

«Табиғатты қорға»

Педагогтерге карточкалар таратылады.

Карточкаларда әрекеттер жазылған:

- ағаш отырғызу

- гүл жұлу
- құстарға жем беру
- қоқыс тастау
- өсімдікті суару

Педагогтер екі топқа бөледі:

✓ табиғатты қорғау

✗ табиғатқа зиян келтіру

Бұл ойын балаларға дұрыс әрекеттерді үйретеді.

Тәжірибелік ойын №3

«Күн мен жаңбыр»

Музыка қосылады.

Музыка ойнағанда педагогтер «гүлдер» болып қозғалады.

Музыка тоқтағанда тәрбиеші айтады:

☀ «Күн шықты» – балалар қолдарын жайып тұрады

☁ «Жаңбыр жауды» – балалар жерге отырады

Бұл ойын балалардың қимыл белсенділігін арттырады.

3. Топтық тапсырма

«Экологиялық ойын құрастыру»

Педагогтер 2–3 топқа бөлінеді.

Әр топқа тапсырма:

Балабақшада өткізуге болатын **жаңа экологиялық қимылды ойын ойлап табу.**

Олар:

- ойынның атауын
- мақсатын
- ойын барысын жазады.

Топтар өз жұмыстарын қорғайды.

4. Қорытынды бөлім

Тәрбиеші қорытындылайды:

Қимылды ойындар – балалардың экологиялық мәдениетін қалыптастырудың тиімді әдістерінің бірі. Мұндай ойындар арқылы балалар табиғатты танып, оны қорғаудың маңызын түсінеді.

Рефлексия

Педагогтерге сұрақ қойылады:

– Бүгінгі шеберлік сағатынан қандай жаңа идея алдыңыз?

– Қай ойынды өз тәжірибеңізде қолданар едіңіз?

Педагогтер өз пікірлерімен бөліседі.

Баяндама
*«Қимылды ойындар арқылы балалардың
экологиялық мәдениетін дамыту»*

Тәрбиеші: Бердібек А.Ж